

Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych województwa kujawsko-pomorskiego
Etap rejonowy – 23 stycznia 2024 r.

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/40

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod – ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój zestaw jest kompletny. Powinien składać się z 40 pytań.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia do zadań.
4. **Zadania od 1 do 19 oraz od 21 do 40 są zadaniami jednokrotnego wyboru.** Poprawną odpowiedź zaznacz przez kliknięcie w odpowiednie pole.
5. W zadaniu 20 oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz P – jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.
6. W trakcie konkursu obowiązuje zakaz korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych.
7. Całkowity czas na wykonanie testu wynosi **60 minut. Po zapoznaniu się z instrukcją zostanie podany faktyczny czas rozpoczęcia i zakończenia pracy z arkuszem.**
8. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
9. Łącznie za test można otrzymać 40 punktów.

1. Które określenia oddają postawę miłosiernego Samarytanina. Zaznacz prawidłową odpowiedź: (1 p.)

- a. pokorny, posłuszny
- b. empatyczny, uczynny
- c. nadwrażliwy, egzaltowany
- d. naiwny, nieodpowiedzialny.

2. W słowie *przypowieść* występuje: (1 p.)

- a. ubezdźwięczenie wsteczne
- b. udźwięczenie postępowe
- c. ubezdźwięczenie postępowe
- d. udźwięczenie wsteczne.

3. Przeczytaj fragmenty *Księgi Rodzaju*:

„A wiedział Bóg, że były dobre.
Bóg widząc, że były dobre (...).
I widział Bóg, że były dobre”.

Powtórzenie słowa *dobre* w fragmencie opowiadającym o stworzeniu świata oznacza, że:
(1 p.)

- a. autor chwali Boga
- b. świat stworzony przez Boga jest dobry
- c. tłumacz nie znał innego słowa
- d. tekst ma charakter relacji

4. W zdaniu: „Wygnawszy zaś człowieka, Bóg postawił przed ogrodem Eden cherubów i połyskujące ostrze miecza, aby strzec drogi do drzewa życia” znajdują się: (1 p.)

- a. imiesłów przysłówkowy współczesny i imiesłów przymiotnikowy czynny
- b. imiesłów przymiotnikowy bierny i imiesłów przymiotnikowy czynny
- c. imiesłów przymiotnikowy bierny i imiesłów przymiotnikowy czynny
- d. imiesłów przysłówkowy uprzedni i imiesłów przymiotnikowy czynny

5. O czym nie pamiętały panny nierozsądne z przypowieści biblijnej? (1 p.)

- a. o zapaleniu lamp
- b. o zakupieniu dodatkowych lamp
- c. o zabraniu oliwy
- d. o zaproszeniu na wesele

6. Przypowieść o pannach roztropnych ma metaforyczny sens, który można zrozumieć następująco: (1 p)

- a. należy być w życiu przewidującym
- b. nie trzeba zbyt wybiegać w przyszłość
- c. nie powinno się powtarzać błędów
- d. gospodarz był niesprawiedliwy

7. Określ, jaki styl dominuje we fragmencie *Pamiętników Adama i Ewy* Marka Twaina: (1 p.)

„Nowe stworzenie twierdzi, że nazywa się Ewa. W porządku. Nic nie mam przeciw temu”.

- a. potoczny
- b. urzędowy
- c. naukowy
- d. poetycki

8. Przypowieść o talentach w warstwie metaforycznej zawiera przesłanie: (1 p.)

- a. wskazujące na wartości takie jak dobro, prawda, piękno
- b. uczące posłuszeństwa i pokory
- c. krytykujące merkantylne podejście do życia
- d. motywujące do rozwijania swych zdolności

9. Jak rozumiesz słowa wiersza Ernesta Brylla w kontekście mitu o Dedalu i Ikarze? (1 p.)

„Wciąż o Ikarach głoszą – choć doleciał Dedal”.

- a. Ikar był nieodpowiedzialny, co skończyło się dla niego tragicznie
- b. ludzi fascynuje lot Ikara, ale zapominają, że Dedal osiągnął cel
- c. Ikar dał się ponieść emocjom i nie posłuchał ojca
- d. Dedal nie potrafił zrozumieć syna

10. Frazeologizm ‘nić Ariadny’ oznacza: (1 p)

- a. pomoc w trudnej sytuacji
- b. zagubienie w labiryncie
- c. kłębek nici
- d. sytuację bez wyjścia

11. Orfeusz jest archetypem artysty, ponieważ: (1 p.)

- a. wzbudza współczucie swoją tragedią

- b. cierpi po śmierci Eurydyki
- c. przekonuje bogów
- d. jego twórczość porusza odbiorców

12. Prometeusza nazywa się dobroczyńcą ludzkości, ale także winnym jej nieszczęść. Zaznacz odpowiedź, która najtrafniej oddaje sens tych słów. (1 p.)

- a. ulepił człowieka z gliny i dał mu ogień
- b. zbuntował się przeciwko bogom
- c. stworzył człowieka, oszukał bogów i przyczynił się do zesłania Pandory
- d. przykuty został do skał i cierpiał za swe czyny

13. Syzyf naraził się bogom, ponieważ: (1 p.)

- a. zdradził ich tajemnice i uwięził Tanatosa
- b. nie przestrzegał obrzędów religijnych
- c. wyjawiał tajemnice państwowe
- d. był złym królem

14. Prace Heraklesa miały: (1 p.)

- a. być pokazem siły bohatera
- b. dowodem pychy
- c. rodzajem pokuty
- d. drogą prowadzącą na Olimp

15. Wskaż zdanie, w którym występuje błąd interpunkcyjny. (1 p.)

- a. Herkules zmienił bieg rzeki uprzątając stajnię Augiasza.
- b. Królowa Ariadna podarowała nić dzielnemu Tezeuszowi.
- c. Córka bogini Demeter wychodzi wiosną do matki.
- d. Orfeusz długo rozpaczał po stracie ukochanej Eurydyki.

16. Na podstawie całego tekstu *Zemsty* i załączonego fragmentu wskaż cechę Cześnika. (1 p.).

„Hej! Gerwazy daj gwintówkę!
Niechaj strącę tę makówkę!”

- a. introwertyczny
- b. impulsywny
- c. wyalienowany
- d. bezpretensjonalny

17. Który z bohaterów *Zemsty* Aleksandra Fredry tak mówi o sobie? (1 p.)

„Mądry w radzie, dzielny w boju
Dusza wojny, wróg pokoju –
Znają Szwedy, Muzułmany
Sasy, Włochy i Hiszpany
Artemizy ostrze sławne”.

- a. Cześnik
- b. Dyndalski
- c. Papkin
- d. Waclaw

18. Określ, jaką funkcję w tekście pełnią zacytowane słowa *Zemsty*? (1 p.)

„*Papkin po francusku ubrany, przy szpadzie; krótkie spodnie, buty okrągłe do pół łydki, tupet i harcopf, kapelusz stosowany – pod pachą parę pistoletów, zawsze prędko mówi*”.

- a. wprowadzenia w akcję utworu
- b. didaskaliów
- c. tekstu głównego
- d. monologu

19. Przeczytaj fragment *Opowieści wigilijnej*: (1 p.)

„Był to jednym słowem chciwy i stary grzesznik. Twardy i ostry jak krzemień; zamknięty w sobie, milczący i samotny jak ostrzyga. Zimno wewnętrzne zaostrzyło jego starcze rysy, wydłużyło nos, zmarszczyło policzki, uczyniło jego chód sztywnym, zaczerwieniło oczy i zabarwiło na niebiesko usta. Gniewnie brzmiał jego ostry głos”.

Zdania te zawierają:

- a. informację
- b. opinię
- c. interpretację
- d. sprzeczność

20. Na podstawie załączonego do zadania 19 tekstu opisującego bohatera *Opowieści wigilijnej* oceń prawdziwość zdań: (1 p.)

Ebenezer Scrooge był surowym człowiekiem.	P	F
Bohater targany był wewnętrznymi sprzecznościami.	P	F

21. Który ciąg wydarzeń dotyczący Marka Winicjusza jest zgodny z fabułą *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza: (1 p.)

- a) wynajmuje Chilona, aby odnalazł Ligię wśród chrześcijan, nachalnie zachowuje się wobec Ligii podczas uczty u Nerona, zgadza się, żeby Chilon przygotował morderstwo Glauka;
- b) poznaje Ligię, gdy przebywa ranny w domu Aulusa, lituje się nad swoimi niewolnikami, mimo iż nie byli posłuszni, z Chilonem i Krotonem idzie na spotkanie chrześcijan do Ostrianum;
- c) poznaje Ligię, gdy przebywa ranny w domu Aulusa, ponownie ranny jest pod opieką chrześcijan, ale wówczas zaczyna rozumieć swój błąd, wdaje się w romans z Chryzotemis, żeby zapomnieć o Ligii;
- d) wdaje się w romans z Chryzotemis, żeby zapomnieć o Ligii, próbuje porwać Ligię z więzienia, jedzie z Neronem do Ancjum i zabiera ze sobą Pawła z Tarsu, aby słuchać nauk Chrystusa;

22. Kto proponuje Winicjuszowi porwanie Ligii: (1 p.)

- a) Glaukus
- b) Chilon Chilonides
- c) Petroniusz
- d) Pomponia Grecyna

23. W jakim kontekście **nie** występuje Seneka w powieści *Quo vadis*: (1 p.)

- a) został poproszony przez Aulusa o wstawienie się za Ligię u Nerona
- b) dawny nauczyciel Nerona
- c) rzymski filozof
- d) przyjaciel Petroniusza, namawia go do ślubu z Eunice

24. Jakie wydarzenia **nie** miały miejsca podczas igrzysk opisanych w *Quo vadis*: (1 p.)

- a) tłum decydował, kogo Neron ma ułaskawić
- b) chrześcijanie odgrywali sceny mitologiczne, np. upadek Dedala i Ikara
- c) chrześcijanie byli rozszarpywani przez dzikie zwierzęta
- d) po krwawych scenach na arenę rozsypywano świeży piasek i liście bluszczu

25. Ostatnie słowa Ligii podczas spotkania w więzieniu z Markiem brzmiały: (1 p.)

- a) „Na twoją świętą głowę – Przyrzekam!”
- b) „Ojcze, w Twoje ręce oddaję ducha mego”.
- c) „Jam twoja żona”.
- d) „Pan z nami”.

26. Która informacja na temat Chilona Chilonidesa **nie** jest prawdziwa: (1 p.)

- a) obawiał się zemsty ze strony Glauka

- b) w przeszłości wydał dzieci Glauka na śmierć, a jego żonę zabił
- c) za pieniądze był w stanie dopuścić się każdej zdrady i niegodziwości
- d) widok konającego na krzyżu Glauka spowodował w nim przemianę wewnętrzną

27. Która informacja o Petroniuszu **nie** jest prawdziwa: (1 p.)

- a) pomaga Winicjuszowi zdobyć Ligię, bo obiecał to jego rodzicom
- b) jest bardziej inteligentny od Nerona, dlatego pozwala sobie na manipulowanie nim.
- c) ma wysokie poczucie własnej wartości.
- d) bardzo ceni swoje życie i przyzwyczajenia, dlatego nie mógłby zostać chrześcijaninem.

28. Jaki element **nie** wystąpił w scenie wyjścia Piotra i Nazariusza z Rzymu w zakończeniu powieści Henryka Sienkiewicza: (1 p.)

- a) ukazanie się Chrystusa, który mówił: „Gdy ty opuszczasz lud mój, do Rzymu idę, by mnie ukrzyżowano raz wtóry”
- b) jasność, która zdawała się zbliżać do wędrowców
- c) zdumienie Piotra, radość, zachwyt
- d) wiele osób poruszających się po drodze, między innymi „wieśniacy, którzy zwozili jarzyny do miasta”.

29. Który z bohaterów *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza jest najbliższy swoją postawą Samarytaninowi z biblijnej przypowieści: (1 p.)

- a) Eunice
- b) Tygellin
- c) Poppea
- d) Rubria

30. „Objaśnij mi, albowiem wielu rzeczy nie rozumiem: ani chrześcijan, ani Ciebie, ani Ligii. I nie dziw się, że ja, którego poza moją własną osobą mało rzeczy obchodzi na świecie, dopytuję się o to wszystko tak skwapliwie”.

Powyższy fragment listu Petroniusza do Marka obrazuje uniwersalny problem obecny także w: (1 p.)

- a) micie o Heraklesie
- b) micie o Syzyfie
- c) wierszu Wisławy Szymborskiej *Na wieży Babel*
- d) biblijnej przypowieści o pannach roztropnych.

31. Co **nie** jest konsekwencją wpadnięcia Grabca do przerębli w *Balladynie* Juliusza Słowackiego: (1 p.)

- a) zakochanie się Goplany w Grabcu
- b) spowodowanie wypadku karety Kirkora i znalezienie się go w chacie wdowy
- c) zmiany w psychice Grabca i jego skłonność do alkoholu

d) rywalizacja sióstr o Kirkora

32. Kto reprezentuje ofiary i przedstawia ich historię na sądzie przed Balladyną? Zaznacz odpowiedź **niewłaściwą**. (1 p.)

- a) Kostryna – lekarz
- b) Alinę – Filon
- c) Kirkora – Gralon
- d) matka okrutnej córki – samą siebie

33. Które elementy **nie** są wspólne dla *Quo vadis* Sienkiewicza i *Balladyny* Juliusza Słowackiego: (1 p.)

- a) oba dzieła powstały w okresie pozytywizmu
- b) w obu pojawia się opowieść o Chrystusie oraz motyw dochodzenia do władzy poprzez zbrodnię
- c) w obu pojawia się motyw władcy, który doprowadza swoją matkę do śmierci
- d) w obu utworach występuje wyraźny kontrast między dobrem a złem

34. Zaznacz **niepoprawną** odpowiedź. Epilog: (1 p.)

- a) kończy zarówno *Balladynę*, jak i *Quo vadis*.
- b) może występować tylko w utworach epickich.
- c) to końcowa część utworu literackiego, która nie jest częścią właściwej fabuły, lecz jej dopełnieniem lub komentarzem do niej.
- d) kończy *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza.

35. W słowach:

„Tego pana w płaszczu złotym
Hymnem wiatru czułym, tklwym
Zaprowadzić aż do chaty,
Gdzie mieszka uboga wdowa
I dwie młode córki chowa”

nie występują: (1 p.)

- a) epitety, metafora,
- b) porównanie,
- c) przerzutnie,
- d) inwersje, rymy dokładne.

36. Zaznacz **nieprawdziwą** odpowiedź dotyczącą słów: (1 p.)
„Ilekróć idę przez wieś, to serca jak śliwy lecą pod moje nogi”

- a) wypowiada je Kirkor w chacie wdowy.
- b) wypowiada je Grabiec do Goplany.
- c) jest to zdanie podrzędnie złożone.

d) zawierają porównanie.

37. Zaznacz **nieprawdziwą** odpowiedź. Słowa: (1 p.)

„Nie okłamujmy się:
potrafi tworzyć piękno.
Wspaniałe są jej łuny ciemną nocą.
Świetne kłęby wybuchów o różnym świetle.
Trudno odmówić patosu ruinom
i rubasznego humoru
krzepko sterczącej nad nimi kolumnie”.

- a) pochodzą z wiersza Wisławy Szymborskiej *Nienawiść*.
- b) można odnieść do spalenia Rzymu przez Nerona w *Quo vadis*.
- c) stworzyła polska poetka, którą nagrodzono nagrodą Nobla w dziedzinie literatury w 1996 r.
- d) ilustrują postawę Wacława z *Zemsty* Aleksandra Fredry.

38. W którym punkcie zapisano polskich literatów w poprawnym porządku chronologicznym: (1 p.)

- a) Henryk Sienkiewicz, Juliusz Słowacki, Wisława Szymborska
- b) Aleksander Fredro, Ignacy Krasicki, Rafał Kosik
- c) Ignacy Krasicki, Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz
- d) Bolesław Prus, Juliusz Słowacki, Wisława Szymborska

39. Zdanie „Poezja Wisławy Szymborskiej jest taka, że chętnie czytają ją młodzi licealiści” to: (1 p.)

- a) zdanie współrzędnie złożone.
- b) zdanie złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania.
- c) zdanie złożone podrzędnie z podrzędnym podmiotowym.
- d) zdanie złożone podrzędnie z podrzędnym orzecznikowym.

40. Które zestawy wyrazów zapisano poprawnie ortograficznie: (1 p.)

- a) scharakteryzować, shańbić, skrzywdzić
- b) uczestnictwo, szkocki, zhańbić
- c) szwed, bogactwo, szkocki
- d) scharakteryzować, szwedzki, bogadztwo